

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 21. prosinca 2021.

Analiza odluke

Marić protiv Hrvatske

br. zahtjeva 37333/17

odluka o nedopuštenosti

članak 2. Konvencije – pravo na život (postupovni aspekt)

članak 6. – pravo na pošteno suđenje

*Podnositelji zahtjeva nisu iscrpili učinkovito pravno sredstvo
u vezi neučinkovite istrage kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.*

*Obvezom naknade troškova parničnog postupka
koji su podnositelji zahtjeva pokrenuli protiv države
nije im nametnut prekomjeran teret*

Europski sud za ljudska prava, zasjedajući u vijeću od sedam sudaca 10. studenog 2020. je donio odluku kojom je utvrdio da zahtjev podnositelja zbog povrede prava na život (čl. 2. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda) i prava na pošteno suđenje (čl. 6. Konvencije) nije osnovan.

Podnositelji su pred Europskim sudom isticali povredu članka 2. Konvencije u postupovnom dijelu tvrdeći da hrvatska tijela kaznenog progona nisu provela učinkovitu istragu stradavanja njihovog oca 1991. godine, kao i povredu prava na pošteno suđenje (čl. 6. Konvencije) vezano za parnični postupak radi naknade štete zbog smrti oca koji su pokrenuli protiv Republike Hrvatske pred Općinskim sudom u Županji.

Otac podnositelja zahtjeva smrtno je stradao tijekom zračnog bombardiranja Šećerane u Županji koje je izvršila Jugoslavenska narodna armija u studenom 1991. Odmah nakon stradavanja, obavljen je očevid i identifikacija posmrtnih ostataka oca podnositelja zahtjeva te je tadašnjem Okružnom javnom tužiocu u Osijeku policija podnijela kaznenu prijavu zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, navodeći oca podnositelja kao jednu od žrtava kaznenog djela. Već godinu dana nakon događaja policija je utvrdila identitet počinitelja te je stoga Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku podnijela dopunu kaznene prijave. Međutim, prebivalište osumnjičenika nije bilo poznato hrvatskim vlastima te je za njima izdana tjeralica. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku podignulo je 2006. optužnicu protiv dva osumnjičenika zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva počinjenog, između ostalog, i na štetu oca podnositelja zahtjeva. Protiv jednog od osumnjičenika kazneni postupak je obustavljen 2015. jer je preminuo, dok je u odnosu na drugog postupak i dalje bio u tijeku u vrijeme donošenja odluke Europskog suda, no on je i dalje bio nedostupan hrvatskim tijelima.

Podnositelji zahtjeva su 11. lipnja 2013. podnijeli tužbu radi naknade štete protiv Republike Hrvatske, tvrdeći da je Republika Hrvatska odgovorna za štetu koja im je nastala stradavanjem njihova oca. Prvostupanjski sud usvojio je njihov tužbeni zahtjev i Republici Hrvatskoj naložio plaćanje naknade štete. Drugostupanjski, Županijski sud u Vukovaru, preinačio je navedenu presudu na način da je odbio tužbeni zahtjev i naložio podnositeljima zahtjeva platiti troškove postupka. Taj sud je smatrao da je tužba podnesena izvan objektivnog roka zastare za naknadu štete od pet godina od kada je šteta nastala budući da je otac podnositelja stradao 1991. godine, a da je tužba podnesena tek 2013. Također, presudio je da je stradavanje oca podnositelja zahtjeva predstavljalo ratnu štetu temeljem Zakona o utvrđivanju ratne štete¹ za koju Republika Hrvatska nije odgovorna.

Dana 12. siječnja 2017. podnositelji zahtjeva su podnijeli ustavnu tužbu ističući između ostalog da Republika Hrvatska nije provela učinkovitu istragu stradavanja njihovog oca, što je suprotno čl. 2. Konvencije te da im je presudom drugostupanjskog suda temeljem koje su obvezni platiti parnični trošak Republici Hrvatskoj nametnut prekomjeren teret s obzirom na njihovo loše imovinsko stanje i okolnosti u odnosu na koje su podnijeli tužbu za naknadu štete. Ustavni sud je 22. ožujka 2017. odbio ustavnu tužbu kao neosnovanu, a da pri tome prigovor o povredi postupovnog aspekta članka 2. Konvencije uopće nije ispitaio.

Razmatrajući dopuštenost prigovora na temelju postupovnog aspekta čl. 2. Konvencije, Europski sud je utvrdio da je zahtjev podnositelja nedopušten zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava. Naime, Europski sud je u odluci [Kušić protiv Hrvatske](#) utvrdio da je ustavna tužba u Republici Hrvatskoj 2019. godine postala djelotvorno domaće pravno sredstvo za prigovore u pogledu nedjelotvornih istraga na temelju čl. 2. i 3. Konvencije. U istoj odluci Europski sud je utvrdio i da bi se u takvim predmetima trebala primijeniti iznimka u vezi s pravilom o iscrpljenosti domaćih pravnih sredstava jer bi se od podnositelja zahtjeva trebalo zahtijevati da podnesu ustavnu tužbu čak i ako su podnijeli svoj zahtjev Europskom sudu prije nego što se pokazalo da je takva tužba djelotvorno pravno sredstvo.

Budući da je istraga o stradavanju oca podnositelja zahtjeva još uvijek bila u tijeku u trenutku donošenja odluke Europskog suda – odnosno, kazneni postupak zbog kaznenog djela ratnog zločina je trajao pred Županijskim sudom u Osijeku, a da je odluka Ustavnog suda u predmetu podnositelja zahtjeva bila donesena 2017., točnije dvije godine prije nego što je ustavna tužba postala djelotvorno pravno sredstvo za takve prigovore, Europski sud je prihvatio argument zastupnice Republike Hrvatske o neiscrpljivanju domaćeg pravnog sredstva te odbacio zahtjev podnositelja kao nedopušten.

Europski sud je istaknuo kako podnositelji nakon okončanja postupka pred Ustavnim sudom, ili ako se taj postupak bude nerazumno odugovlačio, mogu ponovno iznijeti svoje prigovore Europskom sudu ako se i dalje smatraju žrtvama povrede Konvencije.

U odnosu na prigovor podnositelja zahtjeva da im je nalaganjem plaćanja troškova parničnog postupka koji su pokrenuli protiv Republike Hrvatske povrijeđeno pravo na pristup sudu zajamčeno čl. 6. Konvencije, Europski sud je utvrdio da je njihov zahtjev očigledno neosnovan te ga odbacio. Naime, u svojoj tužbi podnositelji zahtjeva su tražili naknadu na ime imovinske i neimovinske štete uzrokovane stradavanjem njihova oca. Nisu tražili naknadu zbog neprovođenja djelotvorne istrage i posljedične duševne boli i tjeskobe koje su osjećali jer počinitelji bombardiranja nisu privedeni pravdi. Pri tome su podnositelji zahtjeva prilikom podnošenja tužbe bili zastupani po kvalificiranom odvjetniku. Budući da su, dakle, podnositelji

---

¹ Zakon o utvrđivanju ratne štete, „Narodne novine“ br. 53/91, 70/91.

zahtjeva tražili naknadu štete zbog stradavanja njihova oca, a što je nesumnjivo predstavljalo ratnu štetu za koju država nije bila odgovorna, Europski sud je zaključio da je njihova tužba bila očigledno nerazumna odnosno da nije imala nikakvih izgleda za uspjeh.

Slijedom navedenog Europski sud je zaključio da nalog podnositeljima zahtjeva da snose sve troškove pravnog zastupanja države u parničnom postupku nije predstavljao nerazmjerno ograničenje njihova prava na pristup sudu te je odbacio njihov zahtjev u skladu s člankom 35. stavkom 3 točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2021. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava